

Pleidooi voor meer diversiteit in het muziekbeleid van de openbare omroep en op Radio 1

Er is de laatste maanden veel te doen geweest rond de opdracht en de rol van de openbare omroep. Op dit moment wordt de nieuwe VRT-beheersovereenkomst aangescherpt. Daarom zetten wij met een aantal spelers uit de wereldmuzieksector onze eisen extra kracht bij, om zeker te zijn dat we gehoord worden binnen de opmaak van die nieuwe overeenkomst: er wordt al heel lang gepleit voor meer diversiteit in het muziekbeleid van de VRT in het algemeen en Radio 1 in het bijzonder. Eind oktober nog werden er op de wereldmuziekbeurs Womex in Budapest nooit zoveel Belgische inschrijvingen genoteerd, met om en bij de 100 afgevaardigden via Kunstenpunt Vlaanderen: een recordopkomst. Het toont aan dat de Vlaamse en Belgische wereldmuzieksector springlevend is, maar dat wordt nauwelijks weerspiegeld in het aanbod wereldmuziek op Radio 1.

Even de feiten op een rijtje. Net voor de verkiezingen van 2014, naar aanleiding van de Werelddag van de Culturele Diversiteit (21 mei) hielden we een "Pleidooi voor Meer Diversiteit in het Muziekbeleid op de Openbare Omroep". Er kwamen toen reacties vanuit verschillende hoeken en de VRT erkende dat het beleid naar wereldmuziek toe de laatste 7 jaar niet altijd optimaal was: er zou naar verbetering worden gestreefd. Maar eind december 2014 werd de dagprogrammering op Radio 1 ingekort en de genreprogramma's van Closing Time Blues, Wereldmuziek, Jazz en Folk werden geschrapt. Radio 1 en de VRT zijn daarmee in tegenstelling tot andere leden van de EBU (European Broadcasting Union) afgestapt van genreprogramma's. Vele openbare omroepen in Europa hebben genreprogramma's. RTBF zendt bv. elke weekdag van 20:00 tot 21:00 Le Monde est un Village uit (folk en wereldmuziek) op La Première, gevolgd door Le Grand Jazz. De openbare omroep in Duitsland heeft WDR Funkhaus Europa voor worldbeats, global pop, soul en funk.

In de Commissie voor Cultuur en Media van het Vlaams Parlement maakte de VRT zich bij monde van media-minister Sven Gatz sterk dat de muziekgenres in kwestie niet minder aanbod zouden komen op Radio 1: het programma-aanbod zou worden herschikt en efficiënter worden geproduceerd, er zou een open muziekprogramma vroeger op de avond komen dat muzikale diversiteit met een breed palet aan muziekgenres zou uitstralen.

Op donderdag 18 december 2014 turfde De Standaard het aanbod tussen 16 en 23 uur en noteerde nauwelijks wereldmuziek of folk. Maandag 19 januari 2015 herhaalden we de oefening en breidden we de gemeten tijd verder uit (24u lang, van 00:01u tot 23:59u): op de 255 gedraaide nummers waren er 3% wereldmuziek of folk. Maar de verbetering zou pas vanaf begin maart te merken zijn, zeiden minister Gatz en de VRT, dus telden we opnieuw, deze keer nog breder uitgemeten, van maandag 9 tot en met zondag 16 maart 2015: van de 1758 songs gespeeld op Radio 1 waren er 1,7% (30 songs) wereldmuziek of folk. Roxy, het eerder vernoemde open muziekprogramma vroeger op de avond speelde 3 wereldmuzieksongs op 102 liedjes. Geen enkele verbetering dus, integendeel...

Sinds die laatste meting was er wel gedurende een tiental weken, op momenten dat er geen Sporza was, het tijdelijke wereldmuziekprogramma Alderweireld - gericht op dansbare wereldmuziek, maar vooral: tijdelijk. Roxy werd ondertussen omgevormd tot Wonderland en er is een lichte verbreding merkbaar in de namiddagprogrammatie bij Ayco. Maar de laatste telling die we in september 2015 deden, toont aan dat er nog steeds geen verbetering is. We telden

vzw Choux de Bruxelles asbl

G.Schildknechtstr. 33/3 - Bruxelles 1020 Brussels - tel & fax +32-2-538 94 55

www.choux.net

vanaf woensdag 16 september om 00:00 uur (de dag na de staking op de VRT, we wilden geen telling doen met de stakingsdag erbij) tot en met dinsdag 22 september om 24:00. Resultaat: 33 wereldmuziek- en folksongs op een totaal van 1542 gespeelde nummers, wat neerkomt op 2,1% (cfr. lijsten in bijlage). En daar telden we ook nummers mee die tot het standaardrepertoire van Radio 1 behoren, zoals Bob Marley, Manu Chao, UB40 of Sergent Garcia. Conclusie: het integreren van muziek uit de vroegere genreprogramma's gebeurt slechts op heel beperkte schaal en nagenoeg uitsluitend voor een 'meer commerciële' selectie. Er valt nog bitter weinig wereldmuziek of folk te "ontdekken", op enkele schaarse uitzonderingen na in Wonderland. En digitaal blijft het terrein totaal onontgonnen.

Voor de duidelijkheid: de sector gelooft meer dan ooit in radio. Wij geloven dat het medium die vernieuwende, voorttrekkende gidsrol die de openbare omroep in haar missie voor radio vooropstelt kan waarmaken, ervoor zorgend dat artiesten echt ontdekt worden, in plaats van ze pas naar voor te schuiven wanneer alle rekeningen zijn gemaakt, alle likes zijn getelden dé lijstjes zijn verzameld. En het is geweten wat airplay oplevert in termen van speelkansen: organisatoren grijpen radio-resultaten onomwonden aan om bands al of niet te programmeren, maar hebben de radio exposure op hun beurt ook even hard nodig. Nationale radio is voor de zichtbaarheid onontbeerlijk: een artiest moet 100 keer zoveel werk verzetten op de sociale media om het effect van 1 play op de radio te genereren.

We vragen meer aandacht voor diversiteit binnen de media: niet alleen diversiteit in gender, huidskleur en afkomst maar ook diversiteit qua inhoud. Wij vragen de broodnodige ruimte voor avontuur, ontdekking en risico naar lokale productie toe. Muziek met andere wortels dan die uit het mainstream aanbod moet meer kansen krijgen: zowel in de dagprogrammatie, rekening houdend met de brede smaak van het brede publiek, als in de avondprogrammatie. Met ruimte voor het verhaal van en aandacht voor de mensen achter de muziek: de artiesten, de netwerken, de programmatoren... Wij vragen dat de krachtlijnen van het VRT-muziekbeleidsplan, dat werd opgesteld in januari 2009 en dat wel degelijk in al die ruimte voorziet, worden meegenomen in de nieuwe VRT-beheersovereenkomst.

Piet Maris (Choux de Bruxelles/Jaune Toujours), Peter Van Rompaey (Muziekpublique), Jan Hoozee (Zephyrus Music), Luc Mishalle (Met-X), Luc Baeckeland (De Centrale)

Contact: Piet Maris +32 478 82 57 63 piet@choux.net

vzw Choux de Bruxelles asbl

G.Schildknechtstr. 33/3 - Bruxelles 1020 Brussels - tel & fax +32-2-538 94 55

www.choux.net